

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
we współpracy z Urzędem Zamówień Publicznych

PRZEWODNIK

po rynku produktów ekologicznych

PORADNIK ZAMAWIAJĄCEGO

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Materiał przygotowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
we współpracy z Urzędem Zamówień Publicznych w zakresie zgodności
z regulacjami ustawy Prawo zamówień publicznych

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
we współpracy z Urzędem Zamówień Publicznych

PRZEWODNIK PO RYNKU PRODUKTÓW EKOLOGICZNYCH

poradnik zamawiającego

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Material przygotowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi we współpracy
z Urzędem Zamówień Publicznych w zakresie zgodności z regulacjami ustawy Prawo zamówień publicznych

CEL PUBLIKACJI

Niniejszy przewodnik został opracowany z myślą o wsparciu produktów rolnictwa ekologicznego w zamówieniach realizowanych przez podmioty publiczne – administrację rządową i samorządową oraz wykorzystanie żywności ekologicznej w żywieniu zbiorowym, w tym w stołówkach szkolnych.

ŻYWNOSĆ EKOLOGICZNA

Żywność ekologiczna jest to **żywność wytwarzana przy użyciu naturalnych substancji i procesów** z zapewnieniem **najkorzystniejszych warunków dla środowiska naturalnego i zwierząt**. Wytwarzanie produktów ekologicznych jest objęte dedykowanym systemem kontroli i certyfikacji, a produkty ekologiczne są oznakowane zgodnie z informacjami zawartymi poniżej. Zasady produkcji ekologicznej dotyczą wszystkich etapów łańcucha dostaw, a więc produkcji na poziomie gospodarstw rolnych, przetwarzania, dystrybucji i handlu detalicznego. Każdy podmiot uczestniczący w tym łańcuchu musi przestrzegać przepisów i zasad z zakresu rolnictwa ekologicznego.

ROLNICTWO EKOLOGICZNE W UE

Rolnictwo ekologiczne zostało wskazane w polityce Unii Europejskiej jako sektor produkcji mający szczególne znaczenie dla **ochrony środowiska, bioróżnorodności, dobrostanu zwierząt**. Jest odpowiedzią na zapotrzebowanie konsumentów, którzy poszukują produktów wytworzonych z poszanowaniem środowiska, bez stosowania syntetycznych środków do produkcji, bez zastosowania GMO. Jednocześnie rolnictwo ekologiczne, z uwagi na swoją pracochłonność, zwiększa zatrudnienie na obszarach wiejskich, daje szansę rolnikom na przejście z konkurencji ilościowej na jakościową, zapobiega niekorzystnym zmianom społecznym.

Dokumenty strategiczne w zakresie rolnictwa ekologicznego, jak **Plan Działań dla Produkcji Ekologicznej Komisji Europejskiej** czy polski **Ramowy Plan Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021-2027** wskazują zamówienia publiczne jako istotny element mogący zwiększyć wykorzystanie produktów ekologicznych w żywieniu ludności, a zarazem przyczyniający się do realizacji polityki UE w odniesieniu do redukcji stosowania antybiotyków, środków ochrony roślin, sztucznych nawozów – ochrony wspólnego środowiska.

REGULACJE PRAWNE

Głównymi przepisami regulującymi produkcję i wprowadzanie do obrotu żywności ekologicznej jest Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 oraz ustawa o rolnictwie ekologicznym.

SYSTEM KONTROLI I CERTYFIKACJI

Wszystkie etapy produkcji, przetwórstwa, paczkowania, znakowania i dystrybucji żywności są objęte **systemem kontroli** nadzorowanym przez odpowiednie organy państwa na poziomie krajowym, te z kolei sprawdzane są przez odpowiednie służby kontrolne UE. Każdy z producentów ekologicznych

musi znajdować się pod kontrolą w ramach tego systemu. Ustanowiony w Polsce system kontroli produktów rolnictwa ekologicznego pozwala zatem na pełną identyfikowalność każdego produktu na wszystkich etapach produkcji, przygotowania i dystrybucji.

Nad prawidłowością działania **SYSTEMU KONTROLI I CERTYFIKACJI PRODUKCJI EKOLOGICZNEJ** w Polsce czuwa:

1. **Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych** – sprawuje ona nadzór nad jednostkami certyfikującymi oraz nad produkcją ekologiczną,
2. **Polskie Centrum Akredytacji** - organ akredytujący jednostki certyfikujące,
3. **Upoważnione jednostki certyfikujące kontrolujące producentów ekologicznych i wydające certyfikaty zgodności**

Funkcjonowanie systemu kontroli i certyfikacji w rolnictwie ekologicznym jest podstawowym gwarantem dla konsumenta, że środki spożywcze znajdujące się na rynku wyprodukowane zostały zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego.

I. EKOLOGICZNE PRODUKTY OPAKOWANE

Znaki szczególne, które obowiązkowo znajdują się na produktach ekologicznych:

Etykieta prawidłowo oznakowanego produktu ekologicznego, oprócz innych elementów oznakowania wymaganych przepisami prawa żywnościowego, powinna zawierać:

- unijne **logo** produkcji ekologicznej,
- **numer** jednostki certyfikującej,
- **miejsce pochodzenia** nieprzetworzonych produktów rolniczych wykorzystanych do jej wytworzenia.

1. UNIJNE LOGO PRODUKCJI EKOLOGICZNEJ

Stosowanie unijnego logo produkcji ekologicznej jest obowiązkowe na wszystkich opakowanych produktach rolnictwa ekologicznego, z wyjątkiem produktów importowanych z krajów trzecich. Na produktach importowanych spoza UE umieszczanie tego logo nie jest obowiązkowe. Stosowanie unijnego logo jest zabronione do produktów innych niż ekologiczne. Nie wolno go stosować również dla produktów wytworzonych w okresie konwersji, czyli w okresie przestawiania produkcji konwencjonalnej na ekologiczną, który trwa co najmniej dwa lata.

2. NUMER JEDNOSTKI CERTYFIKUJĄCEJ

Na opakowaniu ekologicznego produktu musi znajdować się **numer identyfikacyjny jednostki certyfikującej nadzorującej producenta ekologicznego**, który przeprowadził ostatnie działania produkcyjne lub przygotowawcze. Zamieszcza się go w tym samym polu widzenia, co unijne logo produkcji ekologicznej. Numer identyfikacyjny jednostki certyfikującej składa się z akronimu określającego państwo członkowskie lub kraj trzeciego zgodnie z międzynarodową normą dwuliterowych kodów państw ISO 3166 (np. PL w przypadku Polski, DE dla Niemiec, ES dla Hiszpanii), terminu

odnoszącego się do produkcji ekologicznej (np. EKO, BIO) oraz numeru referencyjnego nadanego przez właściwy organ państwa członkowskiego (np. 01).

Przykładowy **NUMER JEDNOSTKI CERTYFIKUJĄCEJ** rolnictwo ekologiczne w Polsce przedstawia się następująco: **PL-EKO-01**.

WYKAZ JEDNOSTEK CERTYFIKUJĄCYCH W POLSCE

wg stanu na dzień 1 stycznia 2021 r.

znajdziesz na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
pod linkiem: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/jednostki-certyfikujace>

3. MIEJSCE PRODUKCJI nieprzetworzonych produktów rolniczych

Oznaczenie miejsca produkcji nieprzetworzonych produktów rolniczych (surowców), z których wytworzono końcowy produkt, umieszczane jest bezpośrednio poniżej numeru identyfikacyjnego jednostki certyfikującej i przyjmuje jedną z następujących form:

- „**ROLNICTWO UE**”, gdy surowce rolnicze wykorzystane w trakcie produkcji zostały wyprodukowane w UE,
- „**ROLNICTWO SPOZA UE**”, gdy surowce rolnicze wykorzystane w trakcie produkcji zostały wyprodukowane w kraju trzecim,
- „**ROLNICTWO UE/SPOZA UE**”, gdy część surowców wyprodukowano w UE, a część w kraju trzecim.

Wyżej wymienione **OZNACZENIE MIEJSCA POCHODZENIA SUROWCÓW ROLNICZYCH** może być zastąpione lub uzupełnione nazwą kraju np.: „Rolnictwo Polska”, jeśli wszystkie surowce, z których wytworzono produkt, wyprodukowano w tym kraju.

Ważne! Na stronach internetowych

UPOWAŻNIONYCH JEDNOSTEK CERTYFIKUJĄCYCH, można sprawdzić
czy kupowane przez nas produkty posiadają **WAŻNY CERTYFIKAT**.

II. PRODUKTY NIEOPAKOWANE

Żywność ekologiczna może być oferowana konsumentom bez opakowań („luzem”), jak np. ziemniaki, warzywa. W takich przypadkach sprzedawca zawsze na żądanie konsumentów **powinien okazać certyfikat na tę żywność wydany przez upoważnioną jednostkę certyfikującą**.

Na każdym certyfikacie powinna być zawarta informacja świadcząca o tym, że produkt jest pochodzenia ekologicznego, powinna być wskazana nazwa jednostki certyfikującej wraz z numerem (tabela nr 1), nazwa producenta wraz z numerem (ważność certyfikatu można sprawdzić na stronie internetowej danej jednostki certyfikującej po wpisaniu w odpowiednią rubrykę numeru producenta).

III. DOSTĘP DO INFORMACJI

Zgodnie z ustawą o rolnictwie ekologicznym, informacje dotyczące produkcji ekologicznej i producentów ekologicznych, można uzyskać w **Głównym Inspektoracie JHARS**.

Więcej informacji na temat **żywności ekologicznej i rolnictwa ekologicznego** można znaleźć na stronach internetowych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi:
www.minrol.gov.pl - zakładka „rolnictwo ekologiczne”.

IV. Możliwości uwzględnienia WYMAGAŃ ETYKIETY ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO w ramach zamówienia publicznego

1. ZAPISY dotyczące przedmiotu zamówienia

Sukcesywna dostawa artykułów spożywczych wyprodukowanych zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 dla ... *(należy wskazać nazwę zamawiającego lub podmiotu, w imieniu którego postępowanie o udzielenie zamówienia jest prowadzone)* obejmującą następujące produkty ... *(należy określić rodzaj i ilość produktów oraz pożądaną wielkość opakowań, o ile występują)*¹.

Weryfikacja: Na potwierdzenie, że oferowane produkty pochodzą z produkcji ekologicznej zamawiający wymaga, aby wszystkie produkty były oznakowane² zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. Zamawiający akceptuje wszystkie etykiety potwierdzające, że dostawy spełniają równoważne wymagania.

W przypadku produktów sprzedawanych bez opakowań potwierdzeniem spełniania przez oferowaną żywność wymagań produkcji ekologicznej będzie ważny certyfikat wydany przez jednostkę oceniającą zgodność³ na zgodność procesu produkcji z wymaganiami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848.

W przypadku, gdy wykonawca z przyczyn od niego niezależnych nie może uzyskać etykiety rolnictwa ekologicznego lub etykiety potwierdzającej, że oferowane produkty spełniają równoważne wymagania, zamawiający w terminie przez siebie wyznaczonym akceptuje inne odpowiednie przedmiotowe środki dowodowe, w szczególności dokumentację producenta, o ile dany wykonawca udowodni, że oferowana przez niego żywność spełnia wymogi rolnictwa ekologicznego.

(Dz. Urz. WE L 189 z 20.07.2007, str. 1, z późn. zm.)

¹ Konkretny rodzaj produktów oraz ich ilości powinny zostać określone indywidualnie przez poszczególnych zamawiających zgodnie z potrzebami. Powyższe zapisy dotyczą jedynie wymagań związanych z produkcją ekologiczną zamawianej żywności nie stanowią kompleksowego opisu wszystkich wymagań, jakie powinny się znaleźć w opisie przedmiotu zamówienia na produkty żywnościowe. Unijnym oznakowaniem produkcji ekologicznej objęte są wszystkie produkty wymienione w art 1 ust 2 rozporządzenia.

2. WARUNKI udziału w postępowaniu

Zamawiający w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego może także określić warunki udziału wykonawców w postępowaniu. Mogą one dotyczyć:

- zdolności do występowania w obrocie gospodarczym;
- uprawnień do prowadzenia określonej działalności gospodarczej lub zawodowej, o ile wynika to z odrębnych przepisów,
- sytuacji ekonomicznej lub finansowej,
- zdolności technicznej lub zawodowej.

Warunki udziału w postępowaniu powinny być określone przez zamawiającego w sposób proporcjonalny do przedmiotu zamówienia oraz umożliwiający ocenę zdolności wykonawcy do należytego wykonania zamówienia. Powinny zatem być określane indywidualnie dla każdego postępowania.

W tym kontekście nie **jest uzasadnione stawianie warunku doświadczenia w dostawie produktów rolnictwa ekologicznego**. Taki warunek byłby nieproporcjonalny, ponieważ tego rodzaju zamówienie będzie w stanie zrealizować również wykonawca nieposiadający doświadczenia w dostawie tego typu produktów. Wystarczające zatem dla możliwości oceny zdolności wykonawcy do prawidłowej realizacji zamówienia będzie wymaganie doświadczenia w dostawie produktów żywnościowych o ile zamawiający zdecyduje się na postawienie warunku związanego z doświadczeniem wykonawcy.

3. KRYTERIA oceny ofert

W przypadku, kiedy zamawiający nie wymaga w ramach opisu przedmiotu zamówienia, aby zamawiane artykuły spożywcze były wyprodukowane zgodnie z wymaganiami produkcji ekologicznej określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848, może premiować w ramach kryteriów oceny ofert wykonawców, którzy zaoferują produkty wyprodukowane zgodnie z ww. wymogami. Zamawiający, w zależności od własnych preferencji i potrzeb w danym postępowaniu mogą takie kryteria sformułować w różnorodny sposób, np. decydując się na przyznanie dodatkowej punktacji za określony udział procentowy produktów rolnictwa ekologicznego w ogólnej puli produktów wskazanych w ofercie przez wykonawcę (będzie to mogło mieć zastosowanie w szczególności w przypadku dostaw jednorodnjawych) lub za dostawę określonych rodzajów produktów spośród produktów będących przedmiotem zamówienia, spełniających wskazane powyżej wymogi produkcji ekologicznej. Każdorazowo zamawiający powinien przypisać odpowiednią wagę takiemu kryterium, w zależności od znaczenia, jakie w danym postępowaniu ma dla niego to kryterium.

---

dzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. Są tam w szczególności wymienione takie produkty jak: kasze, makarony, płatki, mąki, gotowe pieczywo, wyroby ciastkarsko-cukiernicze, oleje, świeże warzywa, świeże owoce, soki owocowe i warzywne, dżemy, musy owocowe, sałatki warzywne, marynaty i kiszonki warzywne, grzyby, miody, przyprawy ziołowe lub ich mieszanki, wędliny, wędzonki, kiełbasy, miody, sery, twarogi, smalec.

Należy pamiętać, że na etykietach produktów ekologicznych oprócz obowiązkowego znakowania można spotkać również oznakowanie dobrowolne np. logo jednostki certyfikującej, która kontroluje danego producenta czy logo organizacji, w której ten producent jest zrzeszony. Produkty importowane z państw trzecich mogą nie być oznakowane unijnym logo produkcji ekologicznej, mogą być natomiast opatrzone logo przyjętym w państwie trzecim.

² Należy pamiętać, że na etykietach produktów ekologicznych oprócz obowiązkowego znakowania można spotkać również oznakowanie dobrowolne np. logo jednostki certyfikującej, która kontroluje danego producenta czy logo organizacji, w której ten producent jest zrzeszony.

³ Tj. jednostkę certyfikującą posiadającą akredytację Polskiego Centrum Akredytacji oraz upoważnienie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do prowadzenia procesu certyfikacji rolnictwa ekologicznego na potrzeby poświadczenia, że wytworzone produkty pochodzą z produkcji ekologicznej. Akceptowane będą również produkty zawierające aktualny certyfikat rolnictwa ekologicznego wydany przez akredytowane jednostki certyfikujące z państw członkowskich UE i EOG. W przypadku wątpliwości w zakresie dokumentów wystawionych przez jednostki certyfikujące z krajów UE lub spoza UE można skontaktować się z Biurem Rolnictwa Ekologicznego i Produktów Regionalnych Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych lub bezpośrednio z Wydziałem Rolnictwa Ekologicznego w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi.